

Pénzügyminisztérium
Iktatószám: PM/8390/2024

A PÉNZÜGYMINISZTER

2025. ÉVI ORSZÁGOS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSI TERVE

**a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok nyugdíjbiztosítással összefüggő tervezett
ellenőrzéseinek végrehajtásához**

Budapest, 2024. november

I. Jogsabályi háttér

A fővárosi és vármegyei kormányhivatalok nyugdíjbiztosítási hatósági ellenőrzéseinek végrehajtásához szükséges Ellenőrzési Terv készítésével, végrehajtásával kapcsolatos eljárást a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 28. § (1) bekezdése szabályozza.

A Kormányrendelet értelmében a szakmai irányító miniszter legkésőbb az ellenőrzési időszakot megelőző 45. napig országos hatósági ellenőrzési tervet készít az irányítási jogkörébe tartozó feladatok tekintetében a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok által lefolytatandó hatósági ellenőrzésekről, és gondoskodik annak közzétételéről az általa vezetett minisztérium honlapján. A kormányhivatalok az országos hatósági ellenőrzési terv alapján készítik el saját hatósági ellenőrzési tervüket az ellenőrzési időszakot megelőző 15. napig.

A fővárosi és vármegyei kormányhivatal a Kormányrendelet 29. §-a rendelkezéseit alkalmazva éves összevont ellenőrzési tervet készít, amennyiben az együttes eljárás feltételei biztosítottak.

Az éves ellenőrzési tervet a kormányhivatal készíti elő és terjeszti fel jóváhagyásra a főispán részére, aki ezt a tárgyévet megelőző év december 15. napjáig hagyja jóvá, és ezzel egyidejűleg megküldi a szakmai irányító miniszter részére.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. §-a a pénzügyminiszter feladat- és hatáskörébe utalja a nyugdíjpolitikával kapcsolatos feladatokat, ezért a nyugdíjbiztosítással összefüggő ügyekben szakmai irányítónak a pénzügyminiszter jár el. A feladatellátásban a központi nyugdíjbiztosítási szervi feladatokat ellátó Magyar Államkincstár szükség esetén közreműködik.

Jelen országos hatósági ellenőrzési terv célja a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok nyugdíjbiztosítási hatósági ellenőrzést végző szakterületei által a Kormányrendelet alapján elkészítendő hatósági ellenőrzési terv szakmai alapkövetelményeinek meghatározása. Az országos hatósági ellenőrzési terv a Pénzügyminisztérium honlapján jelenik meg.

II. A 2025. évben elvégzendő ellenőrzések célja

A nyugdíjbiztosítási hatósági ellenőrzés célja a fellelhető iratok vizsgálatával a jogszabályokban a foglalkoztatók számára előírt társadalombiztosítási nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének, vagy megsértésének megállapítása, valamint a nyugdíjbiztosítási ellátások megállapításával, folyósításával összefüggő jogosultsági és egyéb feltételek vizsgálata.

Kiemelt célkitűzés, hogy a hatósági ellenőrzés azon jelentős kockázatot hordozó adatszolgáltatói körre irányuljon, amely kötelezett kör a 2010. január 1-jét megelőző időszak vonatkozásában nem, vagy hiányosan tett eleget a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (rég. Tbj.), a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény, illetve a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) által előírt nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségének.

További kiemelt feladat a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól átvett adatokat tartalmazó nyugdíjjogszerzési nyilvántartással kapcsolatban a biztosított személyek által jelzett, és a

kormányhivatal által feltárt problémák kivizsgálása, illetve az esetleges ellentmondó adatok tisztázása. Ehhez kapcsolódóan a Tny. 96/B.-96/D. § szerinti kérelemre és hivatalból induló nyugdíjbiztosítási adategyeztetési eljárásban résztvevő ügyfelek nyilvántartási adatainak teljes körűvé tétele (a hiányzó adatok beszerzése, a téves adatok javítása).

A fentieknek megfelelően a cél az, hogy a hatósági ellenőrzés 2025. évben is segítse elő

- a jogkövetés erősítését a foglalkoztatói adatszolgáltatások teljesítésében;
- az adatvesztések csökkentését, a nyugdíjbiztosítás hatósági nyilvántartásában nem szereplő adatok beszerzését, a téves adatok kijavítását;
- a nyugdíjak és egyéb ellátások elbírálása során felmerülő, az ellátásra való jogosultsággal, az ellátás összegének megállapításával, illetve az ellátások folyósításával összefüggő kérdések tisztázását.

III. A kormányhivatal ellenőrzési terve

Az ellenőrzési tervnek tartalmaznia kell:

- a) az ellenőrzés tárgyát;
- b) az ellenőrzési időszakot;
- c) az ellenőrzések ütemezését;
- d) az ellenőrzések eszközét;
- e) az ellenőrzések szempontrendszerét;
- f) amennyiben indokolt, a vezető által meghatározott egyéb adatokat.

1. A hatósági ellenőrzés tárgya jellemzően a nyugdíjbiztosítással kapcsolatos jogszabályok betartásának, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek hatáskörébe utalt eljárások, ellátások elbírálásához és folyósításához szükséges adatok, tények, valamint a nyilvántartási és az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének ellenőrzése. Ennek megfelelően az ellenőrzésnek különösen az alábbiakra kell kiterjednie:

- a foglalkoztatottak szolgálati, illetve jogosultsági időt megalapozó egykori biztosítási jogviszonyainak vizsgálatára;
- a foglalkoztatottak 1987. december 31-ét követően biztosítási jogviszonyban elért jövedelmei bevallásának, az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatások jogszerűségének vizsgálatára;
- a biztosítási jogviszony szünetelésére vonatkozó adatszolgáltatások jogszerűségének vizsgálatára;
- az iratörzés módjának szakszerűségére (pl. kereshetők-e az iratok, megfelelő-e az iratok tárolása papír alapú és digitalizált irat esetén is);
- karkedvezményes munkakörök esetén az ezt alátámasztó iratok (pl. munkaköri leírás, munkaidő), az adatszolgáltatás, a bevallás jogszerűségére;
- kifizetőhely esetén a folyósított ellátásokra vonatkozó adatszolgáltatás, bevallás jogszerűségére.

2. A kormányhivatalok ellenőrzési tervében meg kell határozni a tárgyidőszakban lefolytatni kívánt hatósági ellenőrzések típusait és számát, az alábbiakra figyelemmel

- a) Az ellenőrzések ütemezését, feladatait, tárgyát, eszközét, időszakát, valamint számát, a 2024. évben lefolytatott ellenőrzések típusait és számadatait figyelembe véve kell tervezni.

- b) Az éves tervezés során a kormányhivatalok által előirányozható vizsgálatok kiválasztása a törvényi, illetve az előző évi determinációval nem lefedett kapacitás terhére lehetséges.
- c) A tervezett ellenőrzések számát az adategyeztetési eljárásokban és a nyugdíjügyekben lefolytatott ellenőrzések tapasztalatai és a helyi sajátosságok figyelembevételével kell meghatározni.
- d) A kockázati tényezőknek megfelelő adatszolgáltatásra kötelezett foglalkoztatónál, mezőgazdasági őstermelőnél, egyéni vagy társas vállalkozásnál átfogó ellenőrzést lehet előirányozni.
- e) A vizsgálatok megfelelően megalapozottak és biztonságosan teljesíthetőnek kell lenniük, különös tekintettel a minőségi követelményekre.

3. A hatósági ellenőrzés eszközei:

- helyszíni szemle,
- szükség szerint adatszolgáltatás előírása,
- iratbemutatás és egyéb információk beszerzésével megvalósuló ellenőrzés.

4. A hatósági ellenőrzés a 2009. december 31-ig terjedő időre vonatkozóan lehet:

- **átfogó ellenőrzés** (amelynek célja az ellenőrzés alá vont jogalanyról a nyugdíjbiztosítási és a nyugdíjbiztosítással összefüggő jogszabályok betartásának, a nyugdíjbiztosítási nyilvántartások adatai megbízhatóságának, valamint az előírt kötelezettségek teljesítésének teljes körű vizsgálata);
- **céllenőrzés** (amely egy-egy feladat, illetve feladatcsoport egésze vagy egy része végrehajtásának ellenőrzésére terjed ki);
- **záró ellenőrzés** [a nyilvántartási szakterület által kezdeményezett, a felszámolás vagy végelszámolás alatt álló, jogutód nélkül megszűnő foglalkoztatók esetében (ideértve a tevékenységére nézve megszűnt egyéni vállalkozót, egyéni céget, mezőgazdasági őstermelőt is) az adatszolgáltatások rendezése érdekében lefolytatott ellenőrzés];
- **utóellenőrzés** (amely akkor folytatható le, ha a korábbi, lezárt ellenőrzés megállapítása, vagy más szakterület megkeresése azt indokolja).

5. Az Ellenőrzési Terv végrehajtását segítő kockázatkezelés irányai, az ellenőrzésre történő kiválasztás szempontjai

A kockázatkezelés legfontosabb feladata hagyományosan az ellenőrzések helyes irányának, arányainak meghatározása. A kockázatkezelés hatékonysága javításában a korábbi indikátorok mellett a jelen időszakra vonatkozóan kidolgozott, az aktuális prioritásnak megfelelő indikátorok figyelembevétele kiemelt jelentőségű. **Ezért a nyugdíjbiztosítási hatósági ellenőrzéseknek is előzetes kockázatelemzésen kell alapulniuk.** A kockázatkezelésnek igazodnia kell a gazdálkodó szervek, foglalkoztatók működésének különböző szakaszaihoz, így különösen indokolt az ellenőrzésre való kiválasztás a társasági formaváltás, az átalakulás, illetve a megszűnés esetében.

A gazdálkodó szervek működési, valamint a jogutód nélküli megszűnés időszakában elsődlegesen azon kötelezettekre kell összpontosítani, amelyekre az alábbi kockázati tényezők valamelyike jellemző:

- az adatszolgáltatások elmaradása;
- a „0”-ás adattartalmú adatszolgáltatások benyújtása, különösen több egymást követő időszakban;

- a hiányos, hibás adatszolgáltatások, amelyek többszöri hatósági eljárás eredményeként is rendezetlenek.

Vizsgálendő kockázatot jelent különösen annak megállapítása, hogy

- a gazdasági társaság a korábban a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek látókörébe került, az adatszolgáltatási kötelezettségüket nem teljesítő ún. fantom cégek tulajdonosainak és képviselőinek érdekeltségi körébe tartozik;
- korábban még nem volt ellenőrzés a foglalkoztatónál, a mezőgazdasági őstermelőnél, az egyéni- vagy társas vállalkozásnál;
- a foglalkoztatói iratgyűjtőkben elhelyezett ellenőrzési jegyzőkönyvek, hivatalos feljegyzések az ellenőrzött számára adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését, pótlását, módosítását írták elő, azonban a KELEN rendszer adatbázisa teljesítésre, pótlásra vonatkozó információt nem tartalmaz, vagy a hatósági ellenőrzés rendelkezéseinek ellenére a jogszerű állapotot nem állították helyre.

Kiemelt kockázatként jelentkezik a csőd-, a felszámolási, a végelszámolási, illetve a kényszertörési eljárás során a – jogutód nélkül – megszűnő gazdálkodó szervezetek köre. Ennek érdekében az ellenőrzési tervben legalább egy megszűnő gazdálkodó szervezet záró ellenőrzését kell betervezni.

IV. A kormányhivatal és a szakmai irányító miniszter további feladatai

1. A kormányhivatal az általa elkészített ellenőrzési tervet a Kormányrendeletben meghatározottak szerint a honlapján közzéteszi.
2. A kormányhivatal az Ellenőrzési Tervben foglaltakról, valamint az ebben nem szereplő, de az ellenőrzési időszakban lefolytatott hatósági ellenőrzések végrehajtásáról, a levont következtetésekről Ellenőrzési Jelentést készít, amelyben fel kell tüntetni a tárgyévben lefolytatott ellenőrzések számát, eredményét, a feltárt jogsértések típusát, a levont következtetéseket, valamint az ellenőrzési tevékenységre vonatkozó statisztikai adatokat.
3. Az Ellenőrzési Jelentést közérthető módon kell elkészíteni, hogy az a nem szakmai nyilvánosság számára is érthető legyen, és a jogkövető magatartáshoz iránymutatásként szolgáljon.
4. Az Ellenőrzési Jelentés elkészítésének határidejére a Kormányrendelet előírásait kell megfelelően alkalmazni. A kormányhivatal az Ellenőrzési Jelentését az ellenőrzési időszakot követő 30. napig küldi meg a szakmai irányító miniszternek.

A szakmai irányító miniszter a beérkezett jelentések alapján az ellenőrzési időszakot követő 60. napig elkészíti a hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos beszámolóját, és gondoskodik ennek közzétételéről az általa vezetett minisztérium honlapján.

Budapest, 2024. november „18.”

Gondos Judit
közigazgatási államtitkár